Lietas arhīva Nr. 103AA-0035-18
ECLI:LV:LAAT:2018:0515.112003918.5.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rēzeknē, 2018.gada 15.maijā

Latgales apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnesis referents, tiesnesis A.Vilmanis,
tiesneši I.Zalužinska un I.Raciņš,
apelācijas kārtībā rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietas materiālus par /pers. B/, personas kods /personas kods/, saukšanu pie administratīvās atbildības, kas paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk tekstā - Latvijas APK) 149.[15]panta astotajā daļā, un /pers. B/ apelācijas sūdzību par Daugavpils tiesas 2018.gada 12.marta spriedumu.

Noklausījusies tiesneša referenta ziņojumu, pārbaudījusi administratīvā pārkāpuma lietas materiālus, Latgales apgabaltiesa

konstatēja

ar Daugavpils tiesas 2018.gada 12.marta spriedumu /pers. B/ atzīts par vainīgu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, kas paredzēts Latvijas APK 149.[15]panta astotajā daļā, un sodīts ar administratīvo arestu uz 10 (desmit) diennaktīm, naudas sodu 1200 *euro* (viens tūkstotis divi simti *euro*) apmērā, atņemot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības uz 4 (četriem) gadiem.

Daugavpils tiesas spriedumā konstatēts, ka 2018.gada 9. janvārī plkst.00.43 Līvānos pa Rīgas ielu, virzienā no Saules ielas uz Lāčplēša ielu, /pers. B/ vadīja automašīnu BMW 320, reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, un atteicās no medicīniskās pārbaudes Jēkabpils reģionālā slimnīcā - narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmes pārbaudes. Atbildība par minēto pārkāpumu paredzēta Latvijas APK 149.[15]panta astotajā daļā (lietas 89.-92.lapa).

Par Daugavpils tiesas 2018.gada 12.marta spriedumu apelācijas sūdzību iesniedza /pers. B/. Sūdzībā norādīts, ka tiesa nav vērtējusi faktu, ka /pers. B/ netika dota iespēja nodot analīzes likumā paredzētā kārtībā. Saskaņā ar Ministru Kabineta noteikumu Nr.15 19.punktu, bioloģiskās vides ir - asinis, urīns vai siekalas. Alkohola koncentrācijas asinis noteikšanai ir izmantojama jebkura no šīm. /pers. B/ atteicās nodot asinis, jo viņam ir bail no adatām. Urīnu nebija iespējams nodot, jo /pers. B/ nebija "vajadzības". Tomēr, neviens /pers. B/ nepiedāvāja nodot siekalas. To apliecina liecības, kuras sniedza daktere 2018.gada 16.februāra tiesas sēdē. Daktere liecināja, ka /pers. B/ nebija redzamā narkotisko vielu iespaidā un ir iespējams, ka nepiedāvāja nodot siekalas analīzēm. Kā arī, policijas darbinieki Vasīlijs Ševčuks un Silvija Rožāne liecināja, ka /pers. B/ atteicās nodot asinis un urīnu, un uz aizstāvja jautājumiem atbildēja un apstiprināja to, ka /pers. B/ atteicās nodot analīzes tikai divās bioloģiskās vidēs. Tādējādi, pastāv šaubas par to, ka /pers. B/ pārkāpa Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk tekstā - Latvijas APK) 149.[15]panta astoto daļu atsakoties no analīzēm, jo viņš neatteicās nodot siekalas. Saskaņā ar nevainīguma prezumpciju šaubu gadījumā risinājumam jābūt par labu privātpersonai. Kā arī, sūdzības iesniedzēja ieskatā, Daugavpils tiesa savā spriedumā speciāli nav norādījusi par to, ka daktere /pers. H/, kura veica ekspertīzi, tiesas sēdē liecināja, ka, iespējams, /pers. B/ nepiedāvāja nodot siekalas. Spriedumā arī nav minēts policijas darbinieka V.Ševčuka liecībās teiktais par analīzēm, no kā izriet, ka siekalu analīzes netika piedāvātas: "Atteicās nodot asinis un urīna analīzi, urīnu nevar nodot, jo esot problēmas, asins analīzi nevar, jo bailes no adatām." (sprieduma 3.lpp.).

Tiesa /pers. B/ vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā balsta uz policistu ziņojumiem, bet tie nav izmantojami administratīvā pārkāpuma fakta konstatēšanai.

Šajā lietā no pierādījumiem ir tikai administratīvā pārkāpuma protokols. Tiesa atzina par ticamiem policijas darbinieku ziņojumā sniegtos lietas faktiskos apstākļus, bet, tas nesniedz objektivitāti.

Pirmkārt, LR Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2006.gada 12.javāra spriedumā lietā Nr.SKA-51 norādījis, ka, sastādot pārkāpuma protokolu, tajā tiek norādīti tikai amatpersonu secinājumi, nevis pārbaudīti un vērtēti pārkāpuma izdarīšanas apstākļi. Tādējādi, administratīvā pārkāpuma protokolā norādītie policijas darbinieka secinājumi jāapstiprina ar pierādījumiem par pārkāpuma izdarīšanas apstākļiem. Tādēļ inkriminētā Latvijas APK 149.[15]panta astotās daļas sastāva obligātā objektīvās puses pazīme - braukšanas fakts - jāpierāda ar citiem objektīviem pierādījumiem.

Otrkārt, policijas darbinieki, sastādot dienesta ziņojumus, tos saskaņo ar inkriminētā administratīvā pārkāpuma protokolu tā, lai nerastos nekādas pretrunas ar inkriminēto pārkāpumu, ko apliecina turpmāk aprakstītā tiesu prakse par policijas darbinieku ziņojumu ticamību, par spīti tam, ka tie ideāli apraksta protokolā norādītos apstākļus. Tādēļ, administratīvā pārkāpuma lietā sastādītā dienesta ziņojumā sniegtās informācijas ticamība būtu jāpārbauda ar objektīviem pierādījumiem. Šādi ziņojumi nevar tikt vērtēti kā pierādījums personas vainai vairāku iemeslu dēļ. Pirmkārt, policistu ziņojums kā pierādījums nav minēts Latvijas APK 243.pantā. Turklāt, ziņojums tradicionāli ir tikai policistu vēlmju izklāsts, par to, kā viņi vēlējās, lai būtu patiesībā noticis. Tas, ka ziņojumi ir melīgi, ir vairākkārtīgi ar spēkā esošiem tiesas spriedumiem pierādīts fakts. Žurnāla "Jurista vārds" 2011.gada 8.novembra (Nr.45 (692)) numurā rakstā "Vainīguma prezumpcija braukšanas ātruma režīma ievērošanas lietās" ir norādīts uz daudzām lietām, kur tiesa konstatējusi melīgu ziņojumu sastādīšanas faktu.

Ziņojumus sastādījušas tās pašas personas, kuras izvirza apsūdzību pārkāpuma izdarīšanā. Līdz ar to šādas personas ir personīgi ieinteresētas sniegt vienpusēju, savai apsūdzībai labvēlīgu notikumu aprakstu, kas neveicina objektivitāti, it īpaši gadījumos, kad tie iepriekš pazina pārkāpēju negatīvā formā.

Turklāt tas, ka kaut ko apgalvo policists, nenozīmē, ka teiktais ir patiesība. Nevienam pierādījumam nav iepriekš noteikta spēkā (Latvijas APK 243.panta astotā daļa). Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 16.februāra sprieduma lietā Nr.142012209 12.punktā, konstatējot nepārprotamus policistu melus ātruma režīma ievērošanas lietā, norādīts: "Nevienam pierādījumam nav iepriekš noteikta spēka un tas nesaista iestādi un tiesu. Tādējādi fakts, ka ziņas sniegusi valsts amatpersona, konkrētajā gadījumā Valsts policijas darbinieks, pats var sevi nenozīmē, ka šīs ziņas ir patiesas.". Policijas

transportlīdzekļi tieši šā iemesla dēļ ir apgādāti ar video aparatūru.

Līdzīgi, kā tas ir konkrētajā gadījumā, Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas izskatītajā administratīvā pārkāpuma lietā Nr.112025613 nebija neviens objektīvs pierādījums, izņemot, kā tiesa norādīja 2013.gada 27.decembra sprieduma 10.lpp. "policijas darbinieku subjektīvie apgalvojumi", attiecinot šo frāzi uz policistu sastādītajiem ziņojumiem. Šāds tiesas apgalvojums ir pamatots, jo Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas izskatītajā administratīvajā pārkāpumu lietā Nr.112025613 policijas darbinieki acīmredzami bija pārcentušies. 2013.gada 27.decembra sprieduma 9.lpp. tiesa norāda: "Pirmatnējais nolēmums par administratīvā soda piemērošanu J.A. pieņemts 2013.gada 19.jūlijā. R.S. dienesta ziņojumu uzrakstījis un iesniedzis 2013.gada 9.augustā, t.i., 22 dienas vēlāk pēc sākotnējā lēmuma pieņemšanas, un nedēļu pirms sūdzības izskatīšanas Valsts policijas iestādē." Un tā paša sprieduma 10.lpp. 2.rindkopas pēdējā teikumā tiesa secina, ka: "[..] dienesta ziņojums iesniegts ar mērķi, lai netiktu atspēkoti administratīvajā protokolā minētie fakti." Tas pierāda, ka policijas darbinieku ziņojumi tiek veidoti tad, kad vieniem parocīgāk, lai atspēkotu jebkādus protokola trūkumus.

Arī Siguldas tiesa ar 2014.gada 10.novembra spriedumu, izskatot administratīvā pārkāpumu lietu Nr.135004814, izbeidza administratīvā pārkāpuma lietvedību, konstatējot, ka apsūdzība administratīvā pārkāpumā izriet tikai administratīvā pārkāpuma protokola un ceļu policijas amatpersonas ziņojumā, kurš radīts pēc protokola sastādīšanas. Sprieduma 17.lpp. 3.rindkopā norādīts: "Tiesa atzīst, ka administratīvā pārkāpuma protokola viena eksemplāra labošana, pierakstot datus par pievienotajiem pierādījumiem, atzīstams par būtisku procesuālu pārkāpumu, kas var ietekmēt administratīvā pārkāpuma lietas rezultātus [...]" Turpinot domu, 4.rindkopā tiesa norādīja: "Tā kā administratīvā pārkāpuma protokolā ieraksts par ziņojumu pievienošanu izdarīts pēc protokola sastādīšanas, tiesa uzskata, ka nevar izslēgt /pers. L/ šaubas, ka policijas darbinieka ziņojums tapis pēc viņa sūdzības iesniegšanas."

Lietā nevajag pārliecinoši pierādīt, bet pietiek pastāvēt sapratīgām šaubām par administratīvā pārkāpuma fakta esamību, kas šajā gadījuma arī pastāv. Tagad, pastāvot pilnīgi citiem tiesas procesuālajiem principiem, proti, nepastāvot objektīvās izmeklēšanas principam, bet gan sacīkstes principam un nevainīguma principam, iestādei saskaņā ar Latvijas APK 243.panta otro daļu ir uzlikts pierādīšanas pienākums gluži, kā kriminālprocesā: "Iestādē pierādīšanas pienākums administratīvā pārkāpuma, lietvedībā ir institūcijai (amatpersonai), kura sauc personu pie administratīvās atbildības, bet tiesā - iestādei." Iestādei, proti, Valsts policijas reģiona pārvaldes darbiniekiem, ir pienākums ar objektīviem pierādīšanas līdzekļiem pierādīt personas vainu administratīvā pārkāpuma gadījumā. Šādu pienākumu nevar veikt pasīvi, balstoties uz ziņojumiem, kas nav uzskatāmi par pierādīšanas līdzekļiem, un pamatojoties uz iepriekš minēto policijas darbinieku prettiesisko praksi.

Latvijas APK 243.panta vienpadsmitā daļa nosaka, ka ziņas vai fakti, ko kompetentās iestādes amatpersonas ieguvušas, īstenojot šīs iestādes darbību regulējošajā likumā noteiktās pilnvaras, ir pieļaujami kā pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietvedībā, ja šīs ziņas vai faktus iespējams pārbaudīt administratīvā pārkāpuma lietvedības ietvaros. Nepastāvot nevienam objektīvam pierādījumam, šādus ziņojumus nevar pārbaudīt administratīvā procesa ietvaros un līdz ar to arī nebūtu pieļaujami saskaņā ar iepriekšminēto panta nosacījumiem par pierādījuma pieļaujamību.

Par administratīvā pārkāpuma protokolu Latgales apgabaltiesa administratīvā pārkāpuma lietā Nr.112025613 2013.gada 27.decembra sprieduma 7.lpp. 5.rindkopā norādīts: "Apelācijas instances tiesa norāda, ka administratīvā pārkāpuma protokols ir Iestādes (amatpersonas) izvirzītā apsūdzība jeb izteiktais pieņēmums, ka persona ir izdarījusi tajā norādīto pārkāpumu." Tādējādi tiesa pamatoti secina, ka protokols pats par sevi nevar būt vienīgais vainas pierādījums, bet ir jāvērtē kopsakarā ar pārējiem apsūdzības pierādījumiem vai to trūkumu, kā tas ir šajā lietā.

Kā jau iepriekš minēja, ziņojumus sastādījuši tās pašas personas, kuras izvirza apsūdzības pārkāpuma izdarīšanu. Līdz ar to šādas personas ir personīgi ieinteresētas sniegt vienpusēju, savai apsūdzībai labvēlīgu notikumu aprakstu, kas neveicina objektivitāti. Par policijas darbinieku teikto Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 19.decembra sprieduma 12.punktā lietā Nr.142263211 norādīts, ka policijas darbinieka ziņojumam nevar dot priekšroku, jo arī policijas darbinieks ir ieinteresēts sniegt paskaidrojumus sev par labu.

Satversmes tiesa 2002.gada 20.jūnija spriedumā Nr.200-17-0106 secinājumu daļas 2.punkta 2.rindkopā norāda: "Valsts pārvaldes iestādes vai augstākās amatpersonas, kas Latvijā saskaņā ar administratīvo procesu izskata personu sūdzības par uzlikto administratīvo sodu, nevar uzskatīt par objektīvām institūcijām vai amatpersonām Konvencijas 6.panta izpratnē, jo tās ir vairāk vai mazāk ieinteresētas attiecīgās lietas iznākumā."

Faktu, ka policijas darbinieks V.Sevčuks iepriekš bija pazīstams ar /pers. B/ tiesa tā arī nav izvērtējusi. Netika ņemtas vērā liecinieku liecības, kā, piemēram, /pers. N/ liecībā minētais, ka 2016.gada augusta beigās braucot viņus apstādināja policija, sastādīja protokolu. V.Sevčuks pie mašīnas pateicis /pers. B/, ka viņš būs nākošais, kurš tiks apstādināts (tiesas sprieduma 3.lpp.). /pers. N/ tiesas sēdē neteica vārdu "apstādināts", viņš teica: "V.Sevčuks pie mašīnas pateicis /pers. B/, ka viņš būs nākošais, kurš tiks pieķerts". Jāatzīmē, ka tiesa savā spriedumā daudzās vietās labo tiesas sēdē teikto absurdi un nepatiesi. Pēc liecinieku teiktā tiesa savā lēmumā vienalga palika pie tā, ka /pers. B/ un V.Ševčuks nav savstarpēji pazīstami, kā arī nav bijuši konfliktā: "Tiesa uzskata, ka no liecinieku /pers. O/, /pers. P/, /pers. N/ liecībām neizriet, ka policijas inspektors V.Sevčuks ir personiski pazīstams ar /pers. B/ un ir ieinteresēts viņa sodīšanā." (sprieduma 4.lpp.). Tas ir absurdi.

Sūdzībā norādīts, ka tiesa nevērtēja objektīvu pierādījumu nepieciešamību. Sūdzības iesniedzēja ieskatā šajā lietā nav neviena objektīva pierādīšanas līdzekļa, kas atspoguļotu patieso faktisko situāciju. Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas izskatītajā administratīvā pārkāpuma lietā Nr.112025613 sprieduma 10.lpp 7.rindkopā norādīts: "[…] apelācijas instances tiesai nav saprotama policijas darbinieku rīcība neizdarīt videoierakstu pēc lēmuma pieņemšanas - aizturēt likumpārkāpēju, lai fiksētu pārkāpuma izdarīšanas turpinājumu, sekošanas un aizturēšanas gaitu, jo Valsts policijas automašīnas, kuras norīkotas kontrolēt ceļu satiksmi, ir aprīkotas ar attiecīgām, iekārtām, lai precīzi, un nekļūdīgi, fiksētu, pārkāpumu [...]." Šajā lietā tiesai bija jākonstatē, ka policijas darbinieki dienesta ziņojumos nenorāda iemeslus, kādu dēļ netika veikts videoieraksts konkrētajā gadījumā. Arī konkrētajā gadījumā nav nekādu attaisnojumu, ka administratīvā pārkāpuma lietai nav pievienots video materiāls. Lai gan saskaņā ar Valsts policijas iekšējo reglamentu - 2010.gada 22.februāra noteikumu Nr.5 "Dienesta pienākumu izpildes organizācija un kontrole sabiedriskās kārtības nodrošināšanas un satiksmes uzraudzības jomā" 103.punktu "Videosistēmu ieslēdz, uzsākot dienesta pienākumu izpildi, un to aizliegts izslēgt visā patrulēšanas laikā līdz dienesta pienākumu izpildes beigām.". Neatkarīgi no videosistēmas ieraksta formas, policijas darbiniekiem ir pienākums sākt videoierakstu līdz ko viņi ir konstatējuši pārkāpumu (2010.gada 22.februāra noteikumu Nr.5 106.punkts). Administratīvā procesa likuma 16.panta pirmā daļa nosaka, ka iekšējais normatīvais akts ir saistošs tam publisko tiesību subjektam, kas šo aktu izdevis, kā arī šim publisko tiesību subjektam padotajām institūcijām. Tādējādi šis Valsts policijas iekšējais normatīvais akts policistiem bija saistošs un viņiem vajadzēja izpildīt tā norādījumus. Līdz ar to, pastāvot reālai iespējai iegūt šādu objektīvu un neitrālu pierādījumu, kuru nevarētu ietekmēt kaut kādas ilūzijas par vēlamo, lai pārbaudītu policijas darbinieka ziņojuma ticamību, nepieciešams noskatīties video ierakstu, kas iegūts no policijas darbinieku transportlīdzekļa video iekārtas. Šinī lietā video materiāls netika pievienots.

Tādēļ ir arī skaidri redzams, ka minētie policijas darbinieki speciāli nevēlas izmantot video, kas apliecinātu pretējo administratīvajā protokolā un ziņojumos norādītajam. Latgales apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas izskatītajā administratīvā pārkāpuma lietā Nr.112025613 sprieduma 11.lpp. 1.rindkopas pēdējā teikumā, tiesa, pamatojoties uz iepriekš minēto, secina, ka apelācijas instances tiesai ir pamats uzskatīt, ka konkrētajā lietā pārkāpuma izdarīšanas apstākļi nav rūpīgi noskaidroti un izvērtēti, lai arī sūdzības iesniedzējs iesniegtajās sūdzībās uz tiem ir norādījis.

Satversmes 92.pants nosaka, ka ikviens var aizstāvēt savas tiesības un likumiskās intereses taisnīgā tiesā. Ikviens uzskatāms par nevainīgu, iekams viņa vaina nav atzīta saskaņā ar likumu. AT Senāta Administratīvo lietu departaments 2009.gada 3.marta spriedumā lietā Nr.SKA-48/2009 nosprieda:

“Atbilstoši Latvijas Republikas Satversmes 92.pantā nostiprinātajai nevainīguma prezumpcijai jāpierāda ir personas vaina pārkāpuma izdarīšanā, nevis nevainīgums. Proti, nevainīgums tiek prezumēts, ja nav pierādījumu par pretējo. Ja persona tiek atzīta par vainīgu pārkāpuma izdarīšanā, lai gan lietā nav pierādījumu, kas pierādītu tās vainu, tiek pārkāpta nevainīguma prezumpcija.” Saskaņā administratīvā procesa principa *in dubio pro civis* (skat., piemēram, Administratīvas apgabaltiesas 2009.gada 29.aprīļa spriedums Nr.P129022608, 10.punkts) pierādīšanas nastai jāgulstas pēc iespējas uz amatpersonu un šaubu gadījumā risinājumam jābūt par labu privātpersonai.

Vadoties no minēto procesuālo un materiālo tiesību normām, kurus tiesa nepareizi piemērojusi un iztulkojusi un kurus pārkāpusi, norādot, ka tas viss ietekmēja kļūdainu lietas izspriešanu pretēji Satversmes 92.panta prasībām par taisnīgu tiesu, un pamatojoties uz Latvijas APK 237.pantu, 239.panta 1.punktu, 289.^{17}panta pirmo daļu, /pers. B/ lūdz atcelt Daugavpils tiesas 2018.gada 12.marta spriedumu pilnībā un izbeigt administratīvo lietvedību (lietas 96.-103.lapa).

Latvijas APK 289.^{21}panta otrās daļas kārtībā Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Preiļu iecirkņa Kārtības policijas nodaļa viedokli par /pers. B/ apelācijas sūdzību neiesniedza. Noraidījumu tiesas sastāvam vai atsevišķam tiesnesim nepieteica.

Saskaņā ar Latvijas APK 289.^{21}panta pirmo un otro daļu, rakstveida procesā izskatot /pers. B/ apelācijas sūdzību par Daugavpils 2018.gada 12.marta tiesas spriedumu, izvērtējot tajā minētos argumentus un administratīvā pārkāpuma lietā esošos pierādījumus, pārbaudot pārsūdzētā tiesas nolēmuma tiesiskumu un pamatotību, apgabaltiesa atzīst, ka /pers. B/ apelācijas sūdzība ir noraidāma, bet pārsūdzētais spriedums atstājams negrozīts.

Atbilstoši Latvijas APK 238.pantā noteiktajam, administratīvo pārkāpumu lietu lietvedību un izskatīšanas kārtību reglamentē šis kodekss un citi normatīvie akti.

Saskaņā ar Latvijas APK 289.^{21}panta pirmo un otro daļu, apgabaltiesa apelācijas sūdzību izskata rakstveida procesā koleģiāli triju tiesnešu sastāvā.

Latvijas APK 7.panta pirmā un otrā daļā nosaka, ka nevienam nevar piemērot ietekmēšanas līdzekli par administratīvo pārkāpumu citādi kā uz likuma pamata un likumā noteiktajā kārtībā; lietvedība par administratīvajiem pārkāpumiem veicama, stingri ievērojot likumību. Savukārt, likumības princips tiek nodrošināts tā, ka katrā nākamajā stadijā tiek pārbaudīta iepriekšējās stadijas likumība un pieņemto nolēmumu pamatotība.

Saskaņā ar Latvijas APK 244.pantu institūcija (amatpersona) pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas.

Administratīvā pārkāpuma protokolā Nr.PC173464 norādīts, ka 2018.gada 9.janvārī plkst.00.43 Līvānos pa Rīgas ielu, virzienā no Saules ielas uz Lāčplēša ielu, /pers. B/ vadīja automašīnu BMW 320, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, un atteicās no medicīniskās pārbaudes Jēkabpils reģionālā slimnīcā - narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmes pārbaudes (atteicās nodot asins un urīna analīzes). /pers. B/ ar minēto rīcību nav ievērojis Ceļu satiksmes noteikumu 25.9.punktu. Atbildība par minēto pārkāpumu paredzēta Latvijas APK 149.^{15}panta astotajā daļā (lietas 2.lapa).

Lai personu varētu saukt pie administratīvās atbildības pēc Latvijas APK 149.^{15}panta astotajā daļā paredzētā pārkāpuma izdarīšanu, nepieciešams konstatēt, ka persona ir vadījusi transportlīdzekli un ka šī persona ir atteikusies no medicīniskās pārbaudes alkohola koncentrācijas noteikšanai, narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmes pārbaudes.

Konkrētajā lietā noskaidrots un nepastāv strīds, ka /pers. B/ vadīja transportlīdzekli BMW 320, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/. Šo apstākli /pers. B/ nenoliedza gan pašrocīgi rakstītajā 2018.gada 9.janvāra paskaidrojumā, kā arī sniedzot liecības pirmās instances tiesā (lietas 7., 45.-46.lapa).

Noskaidrojot apstākli par atteikšanos no medicīniskās pārbaudes alkohola koncentrācijas noteikšanai, apgabaltiesa konstatē, ka no liecinieku – policijas darbinieku V.Ševčuka, A.Plivdas, S.Rožānes liecībām izriet, ka, veicot savus dienesta pienākumus, tika pamanīta automašīna, kurai iepriekš nebija veikta apdrošināšana, par šo faktu bija sastādīts protokols. Tika pieņemts lēmums apturēt un pārbaudīt. Noskaidrots, ka transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesiskā atbildība nav apdrošināta. No policijas darbinieka V.Ševčuka dienesta ziņojuma un liecībām izriet, ka /pers. B/ viņam izlikās aizdomīgs, tāpēc veica alkohola pārbaudi ar alkometru. Kad mēraparāts neko neuzrādīja, radās aizdomas, ka vadītājs lietojis narkotiskās vai psihotropās vielas. Tika pieņemts lēmums personu nogādāt uz Jēkabpils slimnīcu uz medicīnisko ekspertīzi. /pers. B/ saistību ar narkotiskajām vielām apstiprināja arī ziņas no datu bāzes.

Atbilstoši Ministru Kabineta 2005.gada 11.janvāra noteikumiem Nr.15 “Kārtība, kādā nosakāma alkohola koncentrācija asinīs un izelpotajā gaisā un konstatējams narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaids” (turpmāk tekstā – MK noteikumi Nr.15) 14.1.punktam, medicīnisko pārbaudi, pamatojoties uz darbinieka izsniegto nosūtījumu, veic, ja darbiniekam ir pamatotas aizdomas par transportlīdzekļa vadīšanu narkotisko vai citu apreibinošo vielu iespaidā.

2018.gada 9.janvārī Valsts policijas darbinieks V.Ševčuks transportlīdzekļa vadītāju /pers. B/ nosūtīja uz medicīnisko pārbaudi Jēkabpils slimnīcā sakarā ar aizdomām par narkotisko vai psihotropo vielu lietošanu (lietas 4.lapa).

Atbilstoši MK noteikumu Nr.15 19.punkta nosacījumiem, ja pārbaudāmais transportlīdzekļa vadītājs atsakās no medicīniskās pārbaudes, atsakās nodot bioloģiskās vides (asiņu, urīna vai siekalu) paraugus laboratoriskiem izmeklējumiem vai mēģina veikt darbības, kas var mainīt medicīniskās pārbaudes galīgo rezultātu, ārsts šo faktu ieraksta medicīniskās pārbaudes protokolā.

Saskaņā ar 2018.gada 9.janvāra Medicīniskās pārbaudes protokolā Nr.3 norādītajām ziņām /pers. B/ atteicās no medicīniskās pārbaudes narkotisko, psihotropo un toksisko vielu ietekmes noteikšanai, tajā skaitā atteicās nodot asinis, urīnu, siekalas. Protokolā ir /pers. B/ un pārbaudi veikušā ārsta paraksti (lietas 5.lapa).

Ievērojot iepriekš minēto apgabaltiesa konstatē, ka izskatāmajā lietā visi pierādījumi /pers. B/ vainai administratīvā pārkāpuma izdarīšanā ir iegūti un nostiprināti likumā noteiktajā kārtībā, tie ir ticami, attiecināmi un pieļaujami. Tāpat arī 2018.gada 9.janvāra medicīniskās pārbaudes protokols Nr.3 narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu ietekmes (iespaida) noteikšanai sastādīts atbilstoši normatīvā akta regulējuma prasībām, proti, tajā ir iekļautas ziņas, ka /pers. B/ atteicies no pārbaudes.

Līdz ar to apgabaltiesa pretēji apelācijas sūdzībā norādītajam secina, ka transportlīdzekļa vadītājs /pers. B/ ar savu rīcību ir pārkāpis Ministru kabineta 2015.gada 2.jūnija noteikumu Nr.279 “Ceļu satiksmes noteikumi” 25.9.punkta prasības, jo nav pildījis savu pienākumu pakļauties kompetentās iestādes amatpersonu veiktajām pārbaudēm, bet gluži pretēji ir ignorējis un atteicies no medicīniskās pārbaudes - narkotisko vai citu apreibinošo vielu ietekmes pārbaudes un par to paredzēta administratīvā atbildība Latvijas APK 149.^{15}panta astotajā daļā.

Iepazīstoties ar /pers. B/ apelācijas sūdzībā norādītajiem argumentiem, Latgales apgabaltiesa secina, ka par šiem apstākļiem pirmās instances tiesas sēdē jau ir norādījis savā debašu runā /pers. B/ aizstāvis /pers. V/, līdz ar to Daugavpils tiesas tiesnese, taisot spriedumu, jau ir vērtējusi un analizējusi šos argumentus kopsakarā ar lietā esošiem pierādījumiem.

Apelācijas instances tiesa attiecībā uz sūdzībā norādīto par atteikšanās no medicīniskās pārbaudes iemesliem – /pers. B/ bail no adatām, nebija “vajadzības”, pievienojas Daugavpils tiesas tiesneses atzinumam, ka lietā iesniegtais izraksts no Jēkabpils reģionālās slimnīcas Klīniskā laboratorijā veikto laboratorisko izmeklējumu vēstures laika posmā no 11.01.2018.-12.01.2018. (pāris dienas pēc notikuma) apliecina, ka ārpus medicīniskās pārbaudes

/pers. B/ ir nodevis asins un urīna analīzes, kas, savukārt, liecina par nepamatotu atteikšanos no medicīniskās pārbaudes.

Pie tam apelācijas instances tiesa, izvērtējot apelācijas sūdzībā norādīto, secina, ka lielākā daļa sūdzībā izteikto argumentu tieši neattiecas uz konkrēto gadījumu, uz konkrētā administratīvā pārkāpuma būtību – atteikšanās no medicīniskās pārbaudes.

Pirmās instances tiesas tiesnese pareizi, vispusīgi un pilnīgi novērtēja lietā esošos un tiesas sēdē pārbaudītos pierādījumus, līdz ar to apelācijas instances tiesa pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai un izvērstāks argumentu izklāsts, atbilstoši Latvijas APK 289.^{13}panta trešajai daļai, nav nepieciešams.

Apelācijas instances tiesa nekonstatē apelācijas sūdzībā norādīto LR Satversmes 92.pantā nostiprinātās nevainīguma prezumpcijas pārkāpumu. Pie administratīvās atbildības saucamās personas vainīgums Latvijas APK 149.^{15}panta astotajā daļā paredzētā administratīvā pārkāpuma izdarīšanā pierādīts ar lietā esošajiem pierādījumiem to kopumā un savstarpējā sakarībā. Attiecībā uz apelācijas sūdzībā norādīto, ka visas šaubas par vainu jāvērtē ar labu apsūdzētajam, Latgales apgabaltiesa atzīst, ka personas nevainīgums tiek prezumēts, ja nav pierādījumu par pretējo. Tiesai ir jāinterpretē šaubas par labu privātpersonai tikai tad, ja, novērtējot visus lietā esošos pierādījumus, tiesa nevar nonākt pie pārliecības par personas vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā (skat. *Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 24.maija sprieduma lietā Nr.SKA-219/2007 17.punkts; 2008.gada 13.novembra sprieduma lietā Nr.SKA-493/2008 14.punkts.; 2009.gada 21.maija sprieduma lietā Nr.SKA-156/2009 9.punkts*).

Latgales apgabaltiesa, izvērtējot administratīvā pārkāpuma lietvedības laikā iegūtos pierādījumus kopumā un savstarpējā sakarībā, atzīst, ka /pers. B/ apelācijas sūdzībā norādītos argumentus izmanto kā aizstāvības pozīciju, lai viņam būtu labvēlīgs tiesas nolēmums, šādi mēģinot izvairīties no administratīvās atbildības un soda. Fakts, ka /pers. B/ pauž atšķirīgu viedokli un nonāk pie citiem secinājumiem, pats par sevi nevar kalpot par pamatu viņa sūdzības apmierināšanai.

Latgales apgabaltiesa uzskata, ka lietā esošie pierādījumi kopumā un to savstarpējā sakarībā neapšaubāmi pierāda to, ka /pers. B/ izdarīja administratīvo pārkāpumu, kas paredzēts Latvijas APK 149.^{15}panta astotajā daļā.

Nosakot /pers. B/ sodu, pirmās instances tiesa ņēma vērā izdarītā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību raksturojošās ziņas, nekonstatēja viņa atbildību mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus. Līdz ar to Latgales apgabaltiesa secina, ka /pers. B/ noteikts Latvijas APK 149.^{15}panta astotās daļas sankcijā paredzētais iespējami labvēlīgākais sods.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas tiesnese lietu ir izskatījusi, ievērojot visas normatīvos aktos noteiktās prasības, tādēļ nav pamata uzskatīt, ka ir pārkāptas likuma normas.

Pamatojoties uz iepriekš minēto un saskaņā ar Latvijas APK 289.^{22}pantu, 289.^{12}panta otrās daļas 1.punktu, Latgales apgabaltiesa

nosprieda

atstāt negrozītu Daugavpils tiesas 2018.gada 12.marta spriedumu, bet /pers. B/ apelācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā – 2018.gada 23.maijā.

Tiesnesis referents A.Vilmanis

Tiesneši I.Zalužinska

I.Raciņš